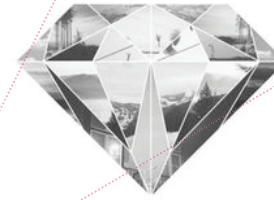

In 1632 werd de wereld beroemde filosoof Spinoza geboren op een steenworp afstand van het stadhuis in Amsterdam, aan de toenmalige Houtgracht (tegenwoordig Waterlooplein).

In een vrij staatsbestel is het een ieder toegestaan te denken wat hij wil en te zeggen wat hij denkt.
Spinoza

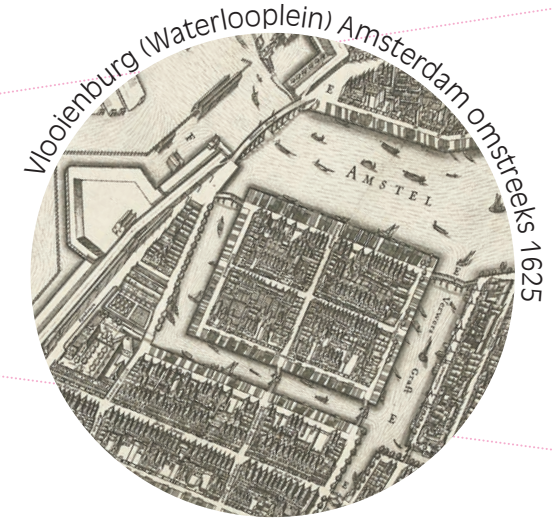

Stadhuis maak plaats voor Spinoza!

SPINOZA
MADE IN
AMSTERDAM

Spinoza centre in 't stadhuis

Spinoza in Amsterdam

Het Amsterdam van de 17e eeuw was de plek waar Bento, later Benedictus de Spinoza zich ontwikkelde tot één van de grootste denkers uit de westerse geschiedenis. Hier streken joodse families neer die elders om hun geloof vervolgd werden. Hier was een rechtstaat waar de inwoners vrijheid van geweten hadden. Spinoza zag dat een dergelijke vrijheid eerder positief dan negatief uitpakte, sterker nog, dat het een belangrijk ingrediënt voor de groei en bloei van de stad was. Om de stad ook vandaag de dag te laten groeien in vrijheid is het belangrijk Spinoza's gedachtegoed een plek te geven.

Amsterdamse
Spinoza
Kring

Tijdelijke standplaats: Huis de Pinto
St. Antoniebreestraat 69, 1011 HB Amsterdam
www.amsterdamsespinozaking.nl

Spinoza en Amsterdam

Het voortreffelijke is even moeilijker als zeldzaam
Spinoza

Ook nadat Spinoza uit Amsterdam was vertrokken, bleef zijn denken in Amsterdam levend door een kring van vrienden die zijn werk in wording lazen en met elkaar bespraken. Spinoza was nog regelmatig in Amsterdam om zijn vrienden te bezoeken en het drukken van zijn werk te begeleiden. Niet alleen deze vriendengroep maar het klimaat in Amsterdam in het algemeen maakte het mogelijk dat Spinoza zijn denken ook met de wereld kon delen.

De Amsterdamse Spinoza Kring, opgericht in 2006, ziet zichzelf als een voortzetting van de vriendenkring van Spinoza, voor wie zijn werk een bron van inspiratie en discussie is.

Gerit Adriaensz Berkheytje Portuges en de Grote Synagoge Amsterdam 1638-98?

1581 Philips II verovert Portugal en de Inquisitie maakt het leven voor bekeerde joden moeizaam. Velen vluchtten. Zo ook Spinoza's grootvader die naar Nantes gaat rond 1605.

Voor 1621 De familie van Spinoza's vader Michael komt naar Amsterdam vanuit Nantes.

24 november 1632 Spinoza wordt geboren in Amsterdam, waarschijnlijk op de Houtgracht, nu Waterlooplein.

1637-1647 Spinoza krijgt onderwijs op de Ets Hairschool aan de Houtgracht.

1654 Na de dood van zijn vader leidt Spinoza samen met zijn jongere broer de handelsfirma (Mediterrane import) onder de naam 'Bentio y Gabriel de Spinoza'.

1656 Over Spinoza wordt een banvloek (chirem) uitgesproken. Hij is niet meer welkom in de joodse gemeenschap.

1661 Spinoza verhuist naar Rijnsburg, waar hij een kamer huurt in wat nu het Spinozahuis is en geeft privélessen over de cartesiaanse filosofie.

1663 Spinoza verhuist naar Voorburg en publiceert Renati des Cartes Principia philosophiae (Over de Principia Philosophiae van René Descartes). Dit is het enige werk onder zijn eigen naam: Benedictus de Spinoza, Amsterdammer.

Tussen 1669-1671 verhuist Spinoza naar Den Haag, waar hij eerst aan de Stille Veerhede woont en later aan de Paviljoensgracht. Dat laatste huis staat er nog.

1670 Spinoza publiceert anoniem, en onder een valse plaats en uitgever (Hamburg, Heinrich Kunrant; in werkelijkheid Amsterdam, Jan Rieuwertsz.), Tractatus theologico-politicus (Theologisch-politiek traktaat).

1674 De TTP wordt verboden, samen met werken van Hobbes en Spinoza's vriend Lodewijk Meijer.

21 februari 1677 Spinoza overlijdt aan een longaandoening in Den Haag. Hij wordt op 25 februari in de Nieuwe Kerk begraven. Zijn manuscripten worden naar Amsterdam gebracht, waar zijn vrienden aan de uitgave ervan werken.

Begin 1678 Spinoza's nagelaten werken verschijnen zowel in Nederland's als in het Latijn bij Rieuwertsz. in Amsterdam. Deze bevatten zowel de Ethica als de verzamelde correspondentie van Spinoza, en kleinere en onvoltoorde werken als Tractatus politicus en Tractatus de intellectus emendatione. Deze uitgaven worden in hetzelfde jaar door de Staten van Holland verboden.

1897 Oprichting van de Vereniging het Spinozahuis, ter bescherming van het huisje in Rijnsburg en later ook het huis aan de Paviljoensgracht in Den Haag.

2006 Oprichting Amsterdamse Spinoza Kring, ter promotie van Spinoza als begreep van Amsterdam.

2008 Onthulling Spinoza Standbeeld naast de Stopera.

2015 De Amsterdamse Spinoza Kring en Vereniging Het Spinozahuis ontvangen de Hermannus van Tongerenprijs van de Orde van Nederlandse Vrijmetselaren uit handen van de Burgemeester van Amsterdam, Eberhard van der Laan.

2025 Amsterdam bestaat 750 jaar.

2032 Spinoza is 400 jaar geleden geboren.

Descartes 1628-1649 woonachtig in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden

Rembrandt van Rijn woonde van 1639-1658 op de Sint Antoniesbreestraat. In 1656 werden in dezelfde week Spinoza en Rembrandt vertegenwoordigd door de 'voogd' (advocaat) Louis Craeyer, die zowel Titus van Rijn als Spinoza wist te vrijwaren van de faillissementen van hun vaders.

Amsterdamse vrienden waren oa. Simon de Vries, Jarig Jelles, Lodewijk Meyer, De gebroeders Koerbagh, Johannes Bouwmeester, Jan Rieuwertsz ...

In het buitenland oefent het denken van Spinoza vooral ondergronds invloed uit op o.a. denkers als Diderot. Uitgesproken bewondering vinden we pas aan het einde van de 18e eeuw bijvoorbeeld bij Goethe.

1789 Franse revolutie

Vanaf 2008 begint Amsterdam met het geven van een prominente plek aan Spinoza

Maak plaats voor Spinoza in Amsterdam

De Amsterdammer Spinoza is als filosoof van onschatbare betekenis geweest voor de ontwikkeling van de moderniteit en mag zich nog altijd in een wereldwijde belangstelling verheugen.

Door voor Spinoza een eigen zichtbare plek in te ruimen maakt Amsterdam zijn eigen bijzondere plaats in de intellectuele geschiedenis van het vrije denken tastbaar. Een plek waar zowel inwoners als bezoekers van de stad, voor even, of wat langer deel kunnen zijn van de Amsterdamse kring rond Spinoza. Wie de hectiek van het alledaagse een moment achter zich laat en zich gezamenlijk verdiept in het denken van een ander, kijkt daarna met een frisse blik naar de wereld.

Kunstenaren uit de gouden eeuw hebben met Rembrandt als vlaggendrager een plek in het Rembrandthuis en andere musea. Het is tijd om aan de minder zichtbare helden van de zeventiende eeuw dezelfde eer te bewijzen en hen zichtbaar te maken voor de vele bezoekers van Amsterdam. Spinoza is niet de enige geweest die heeft geprofiteerd van de vrijheid van Amsterdam in de 17e eeuw. Hij staat symbool voor mensen als Koerbagh, Van den Ende, Jelles, Balling, Rieuwertsz, Meyer, Glazenmaker, enz. Al deze vooraanstaande figuren konden hun werk doen in dat geroemde tolerante Amsterdam in de 17de eeuw.

Spinoza is de vlaggendrager voor zijn tijd- en stadgenoten, omdat hij zijn leven en filosofische ontwikkeling niet alleen te danken heeft gehad aan de stad, maar vervolgens ook een warm pleitbezorger is geworden voor intellectuele en godsdienstige vrijheid met het zeventiende-eeuwse Amsterdam als lichtend voorbeeld.

Het Spinozacentrum/ Standplaats Spinoza

Het Spinozacentrum Amsterdam biedt de mogelijkheid om allerhande activiteiten te verrichten die het belang van Amsterdam, als intellectueel centrum in de 17e eeuw maar ook in de huidige tijd voor een binnen- en buitenlands publiek duidelijk maken. Het is een plek waar inwoners en bezoekers van de stad informatie kunnen krijgen, een tentoonstelling kunnen bezoeken, een wandeling kunnen beginnen of een cursus kunnen volgen.

Het Spinozacentrum heeft de volgende functies:

- Ruimte voor lezingen en discussie, voor het ontvangen van kleine groepen, zoals schoolklassen, toeristen, cursussen;
- Niet-academische studie van Spinoza's gedachtegoed;
- Beginpunt voor de Spinoza Stadswandeling;
- Ruimte voor een permanente tentoonstelling over Spinoza;
- Informatie over Amsterdam als intellectueel centrum in de zeventiende eeuw en Spinoza's minder bekende vrienden;
- Informatiepunt/documentatiecentrum/verkooppunt met boeken van en over Spinoza, en audiovisueel materiaal;
- Het secretariaat van de Amsterdamse Spinoza Kring.

Amsterdam ♥ Spinoza!

Standplaats Spinoza

Het Amsterdam waarin Spinoza opgroeide was bijzonder en onder meer via Spinoza een inspiratie voor het streven naar een seculiere, democratische staat ten tijde van de Verlichting. Als erfgenamen van die traditie, past het ons deze levend te houden, te onderzoeken en uit te dragen.

kennis

In de eerste plaats is het Spinozacentrum daarom een kennis- en informatiecentrum. Iedereen (**Amsterdammers, bezoekers, volwassenen en schoolklassen**) kan hier kennismaken met en leren over Spinoza, de tijd waarin hij leefde en waarom zijn werken nog altijd graag gelezen worden. Ook zijn Amsterdamse vrijdenkende tijdgenoten en vrienden worden onder de aandacht gebracht. Concreet betekent dit dat er een tentoonstelling, boeken en audiovisueel materiaal beschikbaar is, voor inzage of verkoop; dat er plaats is om dit te bestuderen; dat het een startpunt is voor een rondwandeling en dat er cursussen worden georganiseerd.

denken

In de tweede plaats wil het Spinoza Centrum een plek zijn om van gedachten te wisselen. Onze ervaring met cursussen en studiegroepen is dat het voor velen prettig is om samen kennis te maken met dit historisch gedachtegoed, waarbij vragen en andere perspectieven je eigen begrip kunnen vergroten. Voor deelnemers aan onze cursussen heeft dit vooral betrekking op het begrip van historische en filosofische teksten, maar heel vaak gaat het ook over wat dat dan voor jezelf, hier, nu, in het 21e eeuwse Amsterdam betekent.

en doen...

Wij zien mogelijkheden tot samenwerking met organisaties die ook vinden dat een plek voor ontwikkeling van democratie, burgerschap en dialoog in het vernieuwde stadhuis niet zou mogen ontbreken.

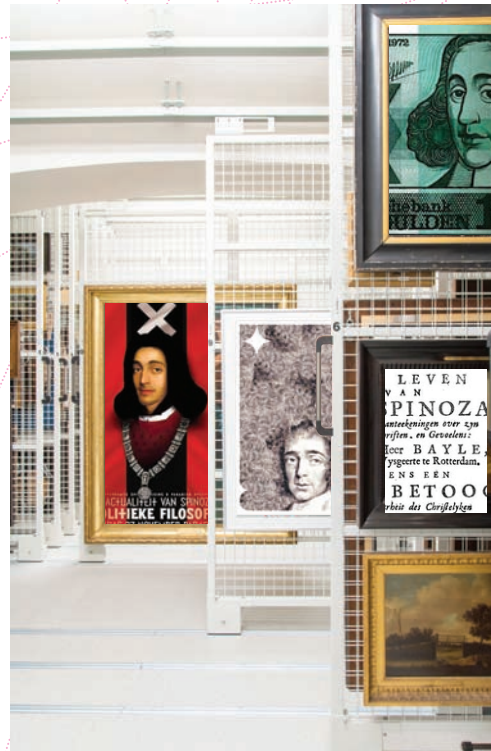
in het stadhuis

Het Stadhuis met en van Spinoza. Als plek waar je niet alleen burgerzaken regelt maar waar je ook samen de (Amsterdamse) geest een 'boost' geeft!

Het goed dat iedereen, die de deugd volgt, voor zichzelf verlangt, begeert hij ook voor alle andere mensen.
Spinoza

Spinoza made in A'dam!

Amsterdamse
Spinoza
Kring

> stad met een lange traditie
in het vrije denken, democratie
en burgerschap

Amsterdam

stad van Spinoza!

1 Stadhuis / Standplaats Spinoza (info centrum)

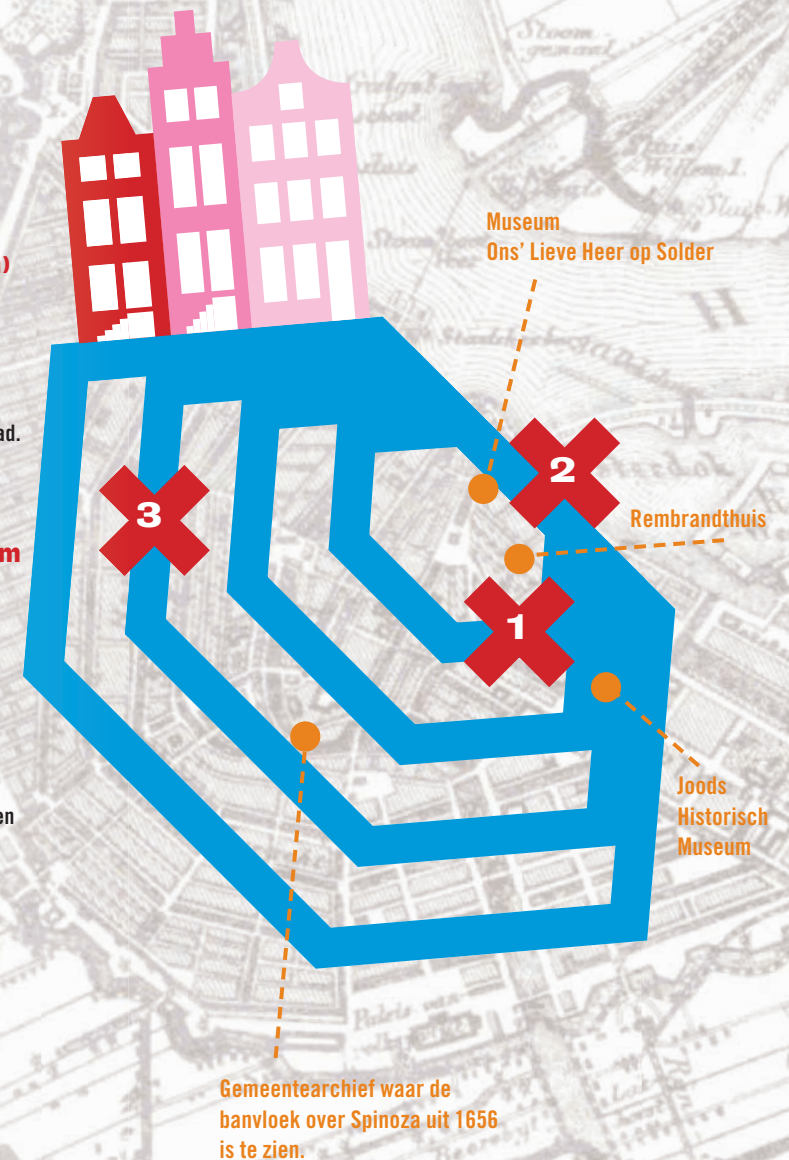
- Kennismaken met Spinoza.
- Geboorteplaats Spinoza.
- Stad Amsterdam volgens Spinoza.
- Concepten vrijheid, rechtsstaat, democratie en burgerschap.
- Info voor zowel Amsterdammers als toeristen.
- Benadrukt samen met standbeeld belang van Spinoza voor de stad.
- Verwijzing naar studiezaal in de OBA (2), 'Spinozakamer' in het Huis met de Hoofden (3) en Spinozahuisje in Rijsburg.

2 Openbare bibliotheek / Spinoza Studiecentrum

- Bestuderen van- en reflecteren op het werk van Spinoza.
- Onderdeel van Amsterdam wereldboekenstad.
- Spinoza als onderdeel van de 'Canon van Nederland'.
- Plek binnen 'Canon van Amsterdam'.
- Spinozazaal: benadrukt belang van Spinoza's werken en zijn betekenis voor de stad Amsterdam.

3 Huis met de Hoofden / Ritman bibliotheek

- Bibliotheca Philosophica Hermetica: grote collectie oude drukken en handschriften over de Westerse spiritualiteit, filosofie en het vrije denken.
- 'Spinozakamer' met een kleine verzameling mooie zichtbare museumstukken van- en over Spinoza.
- Verdere verdieping van o.m. het werk van Spinoza.

Amsterdamse
Spinoza
Kring

- > vrij en toegankelijk voor iedereen
- > ruime blik op stadse, wereldse en geestelijke zaken

Stadhuis met plek voor reflectie!

© Erik Blits Architect

Amsterdamse
Spinoza
Kring